

POHJOIS-SAVON KÄRÄJÄOIKEUS TOIMINTAKERTOMUS 2024

Organisaatio

Pohjois-Savon käräjäoikeuden kanslia istuntopaikoineen on Kuopiossa. Iisalmessa ja Varkaudessa käräjäoikeudella on 1.1.2021 alkaen pysyvät istuntopaikat. Näissä kaikissa toimipaikoissa käsitellään rikos-, riita- ja hakemusasioita. Käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvat Iisalmi, Joroinen, Kaavi, Keitele, Kiuruvesi, Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Pielavesi, Rautalampi, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Varkaus, Vesanto ja Vieremä. Käräjäoikeutta johtaa laamanni, jonka tukena käräjäoikeuden toiminnan johtamisessa ja kehittämisessä toimii varsinainen johtoryhmä tai laajennettu johtoryhmä, johon kuuluvat kaikki esimiestehtävissä toimivat. Käräjäoikeus toimii kahtena rikos- tai siviiliasioihin erikoistuneena lainkäyttöosastona, joiden toimintaa johtaa osastonjohtaja. Lainkäyttöosastojen lisäksi käräjäoikeudessa on hallintoyksikkö, jota johtaa hallintopäällikkö ja joka tukee käräjäoikeuden lainkäyttöosastojen toimintaa ja vastaa käräjäoikeuden sisäisestä henkilöstö- ja taloushallinnosta sekä viraston yleishallinnosta. Kirjaamo- ja asiakaspalveluyksikkö sekä tiedoksiantoyksikkö sijoittuvat lainkäyttöosastoille. Käräjäoikeuden erikoistunut organisaatiomalli tehostaa tuomareiden ja kärjäsihteereiden erikoistumista tehokkaammin ja paremmin hallittavissa oleviin asiakokonaisuuksiin.

Oikeustalo Palokärki

Kuopion kanslian kymmenvuotinen toimitilahanke kääntyi vuoden 2023 kuluessa loppusuoralle ja uudet tilat valmistuivat aikataulussa saman vuoden lopulla. Käräjäoikeuden Kuopion kanslia ja istuntosalit muuttivat 1.3.2024 alkaen uuteen Oikeustalo Palokärkeen osoitteessa Tulliportinkatu 35 seuranaan syyttäjien ja ulosoton paikalliset toimijat. Lähes 100-vuotiaasta rakennusta uudelleen nimettäessä haluttiin kunnioittaa sen historiaa alun perin yhdistettynä palo- ja poliisiasemana.

Istuntopaikat

Iisalmen ja Varkauden istuntopaikat toimivat hyvissä ja tarkoituksenmukaisissa tiloissa molemmat entisten istuntosaliensa yhteydessä ja niihin tarvittavilta osin muokattuine työpisteineen. Vuonna 2024 tuli vireille Tuomioistuinviraston aloitteesta hanke Varkauden istuntopaikan lakkauttamisesta, mutta sen osalta tilanne on edelleen avoin.

Talous ja tuloksellisuus

Käräjäoikeus käy vuosittain tulosneuvottelut Tuomioistuinviraston kanssa. Tulosneuvotteluissa sovitaan seuraavan vuoden toimintamenoista, henkilöstömäärästä ja tulostavoitteista sekä tarkastellaan kuluvan vuoden tilannetta. Vuonna 2024 käräjäoikeuden budjetista suurin osa kohdistui palkkamenoihin. Palkkamenoihin kuuluvat henkilökunnan palkkojen lisäksi lautamiehille maksetut palkkiot ja korvaukset. Muut tulokseen vaikuttavat toimintamenot koostuvat muun muassa postikuluista, vartiointi- ja turvallisuuspalveluista, käräjä- ja koulutusmatkakustannuksista, tarvikkehankinnoista, siivouspalveluiden käytöstä ja työterveyskustannuksista. Tuomioistuintoiminnan merkittävä kuluerä palkkamenojen lisäksi ovat myös toimitilavuokrat.

Käräjäoikeuden tulostavoitteisiin pääsemistä tukevat työmenetelmien kehittäminen, ICT:n hyödyntäminen, sovittelumenettelyn aktiivinen tarjoaminen riita-asioissa sekä lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevissa asioissa ja henkilökunnan hyvinvoinnista huolehtiminen, joihin kaikkiin kiinnitetään käräjäoikeudessa huomiota vuosittain.

Tuomioistuinlaitoksen uusien työmäärämittareiden mukaan lasketuissa tuottavuuslukuissa (työmäärä/henkilötyövuodet) vuonna 2024 Pohjois-Savon käräjäoikeuden edellä oli niukasti vain kolme muuta alioikeusyksikköä. Uusi työmäärämittaristo on tehnyt läpinäkyväksi sen, että Pohjois-Savon käräjäoikeus on aliresursoitu, ts. että käräjäoikeudessa on työmäärään nähden liian vähän henkilökuntaa.

Asiamäärät vuonna 2024

	Saapuneet	Ratkaisut	Vireillä 31.12.2024
Rikosasiat	1952	2210	780
Muut rikosoikeudelliset asiat	162	174	18
Pakkokeinoasiat	657	634	55
Laajat riita-asiat	413	442	229
Turvaamistoimet	4	2	2
Riitautuneet summaariset asiat	171	148	131
Muut hakemusasiat	1264	1337	265
Velkajärjestelyasiat	290	277	99
Konkurssiasiat	207	193	125
Kaikki asiat	6439	6737	2220

Käräjäoikeuteen saapui lisäksi vuonna 2024 28 maaoukeusasiaa, 620 avioerohakemusta, 141 ulosottoasiaa ja 66 yrityssaneerausasiaa. Näitä ratkaistiin vuonna 2024 11 maaoukeusasiaa, 618 avioeroa, 149 ulosottoasiaa ja 70 yrityssaneerausasiaa.

Käsittelyajat

Varsinaiset rikosasiat 6,1 kk, L-asiat 9,1 kk, riitautuneet summ. 10,5 kk, maaoukeusasiat 12,4 kk, velkajärjestelyt 5,2 kk, yrityssaneeraukset 7,3 kk, konkurssiasiat 7,2 kk, ulosottoasiat 4,0 kk

Saapuneiden rikosasioiden määrä on tällä hetkellä laskussa, mutta se ei näy työmäärissä, koska käräjäoikeudessa samanaikaisesti vireillä olevia rikosasioita on perinteisesti noin 600-1000 vuodesta riippuen. Käräjäoikeuteen saapuvien rikosasioiden määrissä on myös paikkakunnittain vuosittain merkittäviäkin vaihteluita, vaikka rikosten määrät sinänsä eivät muuttuisi. Siviiliosastolla taloudelliseen tilanteeseen perustuen insolvenssiasioden määrä on viime vuosina kasvanut, samoin laajojen riita-asioiden määrä, joka jo ylittää huomattavasti tavanomaisen noin 300 vuosittain saapuvan L-asian määrän. Käsittelyajat pysyivät kuitenkin kohtuullisella tasolla. Riita-asioiden tilastollisia käsittelyaikoja pidensivät pitkään vireillä olleiden L- tai riitautuneiden summaaristen riita-asioiden ratkaisut. Maaoukeuden käsittelyajoissa näkyy se, että maaoukeuden toiminta yhteistoiminta-alueen puitteissa Etelä-Savon käräjäoikeuden maaoukeusinsinöörin kanssa haki vielä muotoaan

Henkilöstö

Henkilökuntaa käräjäoikeudessa vuonna 2024 oli 76,7 henkilötyövuotta. Vakinaisia tuomareiden virkoja oli 21 mukaan lukien laamanni. 1.8.2023 lukien maaoukeuden maaoukeusinsinöörin tehtävät hoidetaan yhteistoiminta-alueen puitteissa Etelä-Savon käräjäoikeudesta. Haastemiesten virkoja oli 12. Tuomioistuinharjoittelua suorittavia käräjänotaareita oli kahdeksan (5+½+½+½), joista kaksi suoritti tuomioistuinharjoittelun yhdistelmäharjoitteluna hovioikeudessa ja yksi hallinto-oikeudessa. Kansliahenkilökuntaa oli 36,8 henkilötyövuotta mukaan lukien 2 harjoittelijaa. Kansliahenkilökunnan vakinaisten virkojen määrä oli 36.

Käräjäoikeuden henkilöstön vaihtuvuus on viimeisen viiden vuoden ajan ollut suuri erityisesti eläköitymisten vuoksi. Henkilöstöryhmien hieman erilaisen ikärakenteen vuoksi vaihtuvuus on ollut suhteellisesti suurinta tuomarikunnassa. Tulevina vuosina eläköitymisiä puolestaan tapahtuu enemmän haastemies- ja kansliahenkilökunnassa. Käytännössä käräjäoikeudelle pandemian, käräjäoikeuteen keskitettyjen WinCapita -kanteiden tai työtilanteen vuoksi ajoittain osoitettu ylimääräinen työvoima on kulunut henkilökunnan vaihtuvuudesta johtuvan vajeen paikkaamiseen eikä sitä ole kyetty hyödyntämään täysimääräisesti vireillä olevien asioiden ratkaisemiseen ja käsittelyaikojen hallitsemiseen. Tavoitteena jatkossa on käräjäoikeuden vakinaisen henkilökunnan määrän vakiinnuttaminen sellaiselle tasolle, jota käytettävissä olevien resurssien valtakunnallisesti oikeudenmukainen ja tasapuolinen jakaminen tilastoista ilmenevien työmäärien mukaisessa suhteessa edellyttää.